

کشاورزی در منظر شهری با رویکرد توسعه و شناخت چالش‌های آن

علی شرقی^۱، جمال‌الدین مهدی‌نژاد^۲ و مرضیه مولایی مقصودیکی^۳

چکیده

گسترش و صنعتی شدن شهرها و افزایش روزافزون ساخت‌وساز در آنها، موجب شده تا عواملی مانند نیاز به غذا و نیازهای اقتصادی و اکولوژیکی و زیست‌محیطی و در همان راستا نیاز مبرم به سبزینگی بیشتر در شهرها به‌شدت احساس شود؛ اما مسئله اصلی این است که چگونه می‌توان در شهرهای صنعتی و پرجمعیت نیازهای پیش‌گفته را پاسخ داد؟ به نظر می‌رسد یکی از روش‌های پاسخگویی به این مسئله، ورود هدفمند کشاورزی در (به) منظر شهری باشد. در گذشته حضور فعال باغ‌های متمرکز (میوه‌دار) در منظر شهری این مهم را فراهم می‌کرد که علاوه بر رفع نیازهای زیست‌محیطی، فضاهای تفرجگاهی در شهر باشند و میوه‌های آنها نیز توسط مردم استفاده شود که با گذشت زمان این مسئله کم‌رنگ شده است. البته هم‌اکنون نیز نمونه‌های موفق از کشاورزی در منظر شهری در برخی شهرهای کوچک مشاهده می‌شود. این تحقیق بنا دارد تا با مطالعه و شناسایی ابعاد مختلف، دلایل نیاز و موانع ایجاد کشاورزی در منظر شهری و ابعاد مختلف آن در مناظر مختلف شهری، راهکارهای خلافتنه و جلب مشارکت مردم در جهت ایجاد کشاورزی در شهر را به دست آورد. لذا در این پژوهش، مطالعات و تحقیقات انجام‌شده در رابطه با کشاورزی شهری بررسی و تحلیل شده است. این بررسی از نوع تحلیل محتوایی است و با جمع‌بندی تحلیل منابع در پایان، متغیرهای مهم و تأثیرگذار به رابین موضوع استخراج شده‌اند.

واژگان کلیدی

کشاورزی، منظر شهری، مشارکت مردم، محیط زیست، غذا

۱- استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران

۲- دانشیار، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

۳- دانشجوی کارشناسی‌ارشد معماری منظر، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی